

**"VOOR NIETS HEBT GIJ ONTVANGEN,
VOOR NIETS MOET GIJ GEVEN."
(MT. 10, 8)**

**Brief van Z.H. Paus Franciscus voor de
Werelddag voor de zieken op 11 februari
2019**

Dierbare broeders en zusters,

“Voor niets hebt gij ontvangen, voor niets moet gij geven” Het zijn woorden door Jezus uitgesproken op het ogenblik dat Hij de apostelen uitzendt om het Evangelie te verkondigen, zodat Zijn Rijk zich zou uitstrekken door gebaren van onbaatzuchtige liefde.

Ter gelegenheid van de 27^e Wereldziekendag, die op 11 februari 2019 plechtig zal gevierd worden in Calcutta, India, brengt de Kerk, Moeder van al haar kinderen - vooral de zieken - in herinnering dat gebaren van belangeloos geven, zoals die van de goede Samaritaan, de meest geloofwaardige weg van evangelisatie zijn. De zorg voor de zieken heeft professionalisme nodig en tederheid, onbaatzuchtige, directe en eenvoudige gebaren zoals een streling, die de andere laten voelen dat hij ons dierbaar is.

Het leven is een gave Gods, zoals de heilige Paulus vraagt: “wat hebt ge dat ge niet gekregen hebt?” (1 Kor. 4, 7). Juist omdat het een gave is, kan het leven niet beschouwd worden als simpel bezit of privaat bezit, vooral als men de vooruitgang van de geneeskunde en de biotechnologie voor ogen neemt die de mens er zouden kunnen toe brengen te bezwijken voor de bekoring om de “boom des levens” te manipuleren.

Ten overstaan van de wegwerpcultuur en de onverschilligheid, houd ik eraan te zeggen dat het geven moet gezien worden als een paradigma dat het individualisme en de hedendaagse sociale fragmentering kan trotseren, zodat nieuwe banden en verschillende vormen van samenwerking kunnen ontstaan tussen volken en culturen. De dialoog die aan het geven lijkt vooraf te gaan, opent relationele ruimtes voor groei en menselijke ontwikkeling, zodat vaststaande schema's waarmee de samenleving haar macht uitoefent, kunnen losgelaten worden. Geven staat niet gelijk met schenken, want bij geven gaat het om zelfgave en dit kan niet herleid worden tot het eenvoudig overdragen van een bezit of object. Geven verschilt van schenken, juist omdat geven de gave van zichzelf bevat en het verlangen veronderstelt om een band te

scheppen. Geven is dus vooreerst wederzijdse erkenning, wat het onmisbare kenmerk is van een sociale band. Geven is de weerkaatsing van Gods liefde die haar hoogtepunt vindt in de menswording van de Zoon Jezus en in de uitstorting van de Heilige Geest.

Elke mens is arm en behoeftig. Wanneer wij geboren worden, hebben wij de aandacht van onze ouders nodig om te leven. Trouwens, in geen enkele levensfase zal iemand van ons zich ooit helemaal kunnen vrij maken van de behoefte aan en de hulp van de anderen, niemand zal er ooit in slagen zich te ontdoen van de grenzen die zijn onmacht stelt tegenover iets of iemand. Dat is ook een conditie die ons kenmerkt als schepsel. De loyale erkenning van deze waarheid nodigt ons uit nederig te blijven en moedig te zijn in solidariteit, als onmisbare deugd voor het leven.

Dit besef spoort ons aan om verantwoordelijk te zijn en verantwoordelijk te maken voor een welzijn dat zowel persoonlijk als gemeenschappelijk is. Het is pas als de mens zich niet langer ziet als een wereld apart, en hij zich beschouwt als iemand die van nature verbonden is met alle anderen, die oorspronkelijk als broeders werden ervaren, dat een solidaire sociale praktijk mogelijk is, die doordrongen is van zin voor het algemeen welzijn. Wij moeten niet bang zijn te erkennen dat wij arm zijn en onbekwaam om ons alles te verschaffen dat wij nodig hebben, want op ons eentje en op eigen krachten alleen, kunnen wij onze grenzen niet overstijgen. Laat ons niet bang zijn dit te erkennen, want God zelf heeft zich in Jezus verlaagd en buigt zich over ons en onze armzaligheden, om ons te helpen en deze weldaden te doen, wat wij op ons eentje nooit zouden kunnen.

In het kader van de plechtige viering in India, is het mijn vreugde met bewondering te herinneren aan de persoon van de heilige Moeder Theresa van Calcutta, een voorbeeld van naastenliefde, die de liefde van God voor armen en zieken zichtbaar maakte. Zoals ik zei ter gelegenheid van haar heiligverklaring: "Moeder Theresa heeft Gods barmhartigheid heel haar leven lang edelmoedig meegedeeld, door haar beschikbaarheid voor iedereen, door het menselijk leven te onthalen en te verdedigen, zowel het ongeboren leven als verlaten en verworpen levens. (...) Zij heeft zich ontfermd over uitgeputte mensen die men langs de weg laat sterven, door de waardigheid te erkennen die God hun gegeven had; zij heeft haar stem aan de machtigen der aarde laten horen zodat zij hun fouten zouden erkennen ten overstaan van de misdaad (...) die armoede is en die zij zelf gecreëerd hebben. Barmhartigheid was voor haar het zout dat smaak geeft aan elk van haar werken, en het licht dat de duisternis verlichtte van degenen die zelfs geen tranen meer hadden om hun armoede en lijden te bewenen. Haar zending in de periferie van de

steden en in de periferieën van het bestaan zijn tot op onze dagen een welsprekend getuigenis van Gods nabijheid bij de armen onder de armen”.

Moeder Theresa helpt ons begrijpen dat gratuite liefde het enige criterium voor de werking moet zijn voor iedereen, zonder onderscheid van taal, cultuur, volk of godsdienst. Haar voorbeeld blijft ons leiden om horizonten van vreugde en hoop te openen voor de mensheid die nood heeft aan begrip en tederheid, vooral voor hen die lijden.

Belangeloosheid is de gist van het vrijwilligerswerk dat van zo groot belang is in de sociale en zorgsector en dat de spiritualiteit van de goede Samaritaan zo welsprekend maakt. Ik dank en moedig alle vrijwilligersverenigingen aan die zich bezig houden met het vervoer van patiënten en hulpverlening, zij die voorzien in het geven van bloed, weefsel en organen. Een bijzondere sector waarin uw aanwezigheid de aandacht van de Kerk uitdrukt, is de bescherming van de rechten van de zieken, vooral van hen die getroffen zijn door ziekten die bijzondere zorgen vragen, zonder het domein van de sensibilisatie en preventie te vergeten. Uw diensten zijn van fundamenteel belang in de zorgcentra en thuis bij de patiënten, en gaan van medische bijstand tot spirituele hulp. Veel zieke, eenzame, bejaarde mensen, die psychisch of motorisch zwak zijn, genieten daarvan. Ik roep u op een teken te blijven van de aanwezigheid van de Kerk in de geseclariseerde wereld. Een vrijwilliger is een onbaatzuchtige vriend aan wie men zijn gedachten en gevoelens kan meedelen; door zijn luisteren schept hij de voorwaarden waardoor een zieke niet langer een passief object is dat zorgbehoevend is, maar overgaat naar de conditie van een actief subject dat de hoofdrol speelt in een band van wederkerigheid, dat terug hoop kan vinden en de behandelingen beter kan aanvaarden. Vrijwilligerswerk deelt waarden, houdingen en levensstijlen mee, die bezield worden door de gist van de gave. Zo wordt zorgverlening ook menselijker.

De dimensie van de belangeloosheid zou vooral de katholieke zorgcentra moeten bezielen, want het is de logica van het Evangelie die hun werking kenmerkt, zowel in de meer welstellende als in de meer benadeelde gebieden in de wereld. De katholieke structuren zijn geroepen de zin van het geven, belangeloosheid en solidariteit uit te drukken, in antwoord op de logica van winstbejag ten allen prijze, van te geven om te krijgen, van uitbuiting die zich niet om de mensen bekommert.

Ik roep u op om op verschillende niveaus de cultuur van de belangeloosheid en het geven te bevorderen, wat onmisbaar is om de cultuur van winstbejag en de wegwerpcultuur te overstijgen. De katholieke zorginstellingen zouden niet de fout mogen begaan om de belangen van de ondernemingen te begunstigen maar zouden de aandacht voor de persoon moeten beschermen, niet van het winstbejag. Wij weten dat gezondheid relationeel is, zij is afhankelijk van de

interactie met de anderen en vraagt om vertrouwen, vriendschap en solidariteit; het is een weldaad waarvan men maar ten volle kan genieten als ze gedeeld wordt. De vreugde om het gratuite geven, is een aanwijzing voor de gezondheid van een Christen.

Ik vertrouw u allen toe aan Maria, *Salus infirmorum*. Moge Zij ons helpen om de gekregen gaven te delen in een geest van dialoog en wederzijds onthaal, om te leven als broeders en zusters die aandacht hebben voor elkaars behoeften, om met een edelmoedig hart te geven en de vreugde van belangeloze dienstbaarheid te leren. Ik verzeker u allen van mijn nabijheid in gebed en genegenheid, en geef u van harte de Apostolische Zegen.

Vaticaan, 25 november 2018, Hoogfeest van Christus, Koning van het Heelal

Franciscus

